



## Syntéza výstupov malých skupín v Hnutí Svetlo-život (HSŽ) k druhej téme synody určená pre zodpovedných v (arci)diecéze

### Téma 2 – Počúvať

#### 1. Môže k nám Boh prehovoriť i skrze druhých ľudí, alebo konkrétnejšie takých, ktorých hlasy ignorujeme?

- Môže, sme rôzne údy jedného tela. Je potrebné vytvárať povedomie o dôležitosti všetkých údov v tele: každý patrí do spoločenstva.
- Potrebné je vedieť prijať človeka, cez ktorého Boh hovorí, potrebná je pokora.
- Nemali by sme niekoho ignorovať len preto, že má iný názor, ale dať mu priestor. Nejde o to, kto hovorí, ale nakoľko je v danej téme fundovaný, ako aj jeho úmysel (či hovorí z lásky a túžby pomôcť, alebo chce burcovať a polarizovať). V dnešnej dobe si treba vyberať, napr. z médií, čomu budeme venovať pozornosť – čo nás posunie, alebo naopak oberie o pokoj.
- Človek, s ktorým máme konflikt, môže byť človekom, ktorého nám posielala do cesty Boh, aby nás upozornil na naše chyby.
- Keď niekoho ignorujem, Boh nemôže prehovoriť cez neho, položil som prekážku, blok, niekedy to Pán môže zmeniť – odstráni blok.
- Má názory, postoje, s ktorými nesúhlasíme, pohrdame ním – avšak často po vypočutí zistíme, že má pravdu, hovorí cez neho Boh.
- Keď nám druhí povedia niečo necitlivo, môže v tom byť pravda a nemali by sme sa voči nej uzatvárať.
- Pokoruje nás to, zraňuje našu pýchu, preto to potrebujeme.
- Je ťažké prijať kritiku, aj keď je pravdivá.
- Konkrétne príklady: aby sme si uchovali vieru, odmietali sme všetko, čo nám hovorili komunisti, neverili sme ani to, čo hovorili o Slovenskom štáte, až kým neprehovorili biskupi, ktorým sme

dôverovali, ktorí verejne vyznali podiel Cirkvi na vine pri vyvražďovaní Židov. Podobne je to dnes s liberálmi a obviňovaním kňazov zo sexuálneho násilia, až kým sa to neprevali(lo) pod ťarchou dôkazov.

## 2. Aká je váha slova každého človeka (mladý človek, žena, muž, laik, zasvätené osoby, kňaz) v našom miestnom spoločenstve?

- Taká váha, akú má daný človek zodpovednosť, službu, postavenie. Do takej miery, ako rozumie tomu, čo hovorí.
- Netreba brať do úvahy len to, čo kto povie, ale aj jeho skutky.
- Každý by mal byť vypočutý, ale nie každému musí byť vyhovené. Záleží podľa okolností.
- Väčšiu váhu má slovo kňaza, zasvätenej osoby, ako laikov.
- Je to rôznorodé: starší majú životnú múdrosť. Mladí majú nový pohľad. Vzdelaní, podľa múdrosti, ktorú dosiahli. Zasvätení z pohľadu duchovného života.
- Starší rešpektujú mladších, často sú nimi oslovení, povzbudení. Nerozhoduje vek, ale osobná skúsenosť a kráchanie s Pánom.
- Treba vypočuť každého – rodinu, rodičov, zodpovedných zamýšľať sa bez predsudkov., Hľadať pred Božou tvárou, čo treba robiť, byť vnímavý na Boží hlas.
- Možno niekedy stačí pomôcť druhému len tým, že ho vypočujem lebo to potrebuje.
- Je výzvou, ako treba reagovať, keď niekto v Cirkvi povie niečo, čo nie je správne (napr. omyly z nevedomosti, z unáhlenosti).
- Kritické názory o Cirkvi často vyjadrujú ľudia, ktorí si tým ospravedľujú to, aby nemuseli meniť svoje správanie a postoje.
- Je to asi prirodzené, že prisudzujeme slovám váhu podľa toho, kto ich hovorí. Nemali by sme však byť povrchní, ale vypočuť každého a uvažovať, akú váhu máme dať jeho slovám a pozvať Ducha Svätého do tohto uvažovania.
- Nakoniec musí niekto rozhodnúť - je logické, že zodpovednosť a rozhodujúce slovo musí mať kňaz/vedúci spoločenstva, ak by to však malo byť v rozpore s veľkou väčšinou spoločenstva (nie niečo odsúdeniahodné), mala by existovať možnosť riešiť to na vyššom stupni.
- Myslím, že v miestnej Cirkvi pozeráme v prvom rade na to, čo povie pán farár, bez ohľadu na tému. Ak to povie pán farár, tak to bude tak ako povedal, lebo má pravdu z titulu pána farára, čo však nerobí situáciu jednoduchšiu ani jemu, ani farnosti. Zdravá diskusia chýba. Aj nesúhlasné alebo iné stanoviská s tým, čo je stanovisko očakávané. Máme obavu prísť s iným pohľadom na vec.

## 3. Existujú medzi nami predsudky ohľadom toho, kto „má právo hovoriť“ alebo „koho treba počúvať“?

- V mnohých farnostiach ani nepočuť o synode. Aj to je znak, že laici nie sú vypočutí.
- Málo ľudí sa angažuje, preto nemajú potrebu hovoriť.
- Predsudky sú všade. Ale aj povaha človeka, ľudia, ktorí viac rozprávajú, sú viac vypočutí. A naopak.
- Máme predstavy o tom čo treba a čo nie. Vnímame veľmi často potrebu ľudí vyjadrovať sa ku všetkému. Ak treba osobne vyjadriť svoj postoj, tak mlčíme.

- Aj vo Svätom písme čítame, že príde rozdelenie, a to aj od vlastných – vždy sa snažíme prikloniť k postoju milosrdenstva (Pán Ježiš by tiež človeka nesúdil a neodsúdil).
- Potrebujeme počúvať hlas Cirkvi, ktorá nás usmerňuje v našej misii.
- Áno. Niektorí sa nemusí do danej situácie vyznať, alebo ma jednostranný postoj. Boh nám dal dar rozumu, aby sme vedeli, koho máme počúvať.
- Čím viac sa človek stáva novým človekom, tým menej predsudkov, odmietania, súdov voči tým, ktorí hovoria či majú právo hovoriť ( vedomie, že všetci sme stvorení na Boží obraz a On môže konať cez kohokoľvek)

#### 4. Čo komplikuje naše počúvanie druhých v našom miestnom spoločenstve?

- Sú to predsudky. Nastavenie je rôzne na základe toho, kto hovorí, záleží aj od očakávania. Roztržitosť pri počúvaní, málo pozornosti, skákanie do reči, nepustenie k slovu, problém vypočúť si názor druhého, rešpektovanie iného názoru, trepezlivosť.
- Potreba vyrozprávať sa, neschopnosť uvažovať o tom, čo hovorí druhý, neprijatie ako také.
- Absencia vhodného priestoru na neformálne stretávanie sa.
- Absencia času k počúvaniu. Hlavne mladí ľudia, často v tejto rýchlej dobe, v rodinách nemajú veľa priestoru, aby sa vyrozprávali.
- Ak už máme vytvorený názor, zahľadenosť do seba, egoizmus.
- Selekcia, lebo počúvame podľa toho ako je pre nás ten problém dôležitý (alebo ten človek - ako ho milujeme).
- Je dôležité nechať človeka hovoriť až do konca, aby stihol vyjadriť podstatu svojho názoru. Niekedy vstupujeme hovorením priskoro, je to aj znak nedostatku úcty a nezáujmu.
- Necháme sa rozptýliť „silnejším“ impulzom v okolí, iným asertívnejším človekom a nedopočúvame.
- Človek sám si môže vytvoriť komplikácie, nesústredí sa (starosti...), má niečo proti druhému, prekáža mu istý spôsob reči, kritizuje, hundre.
- Kritika od tých, ktorí sa ináč nezapájajú.
- Kvalita našich vzájomných vzťahov.
- Tí, ktorí nepripúšťajú iný názor ako ten svoj.
- Najťažšie je počúvať, ak sa k nám prihovárajú blízki, doma či v spoločenstve.
- Zaväzovanie druhých k niečomu, na čo nie som odborník a nestojím za mnou oficiálny názor Cirkvi – napr. odmietavé postavenie sa niektorých kňazov k očkovaniu.
- Prezentovanie neistých duchovných názorov – zázračné medaily, milostivé obrazy, robte toľkokrát alebo za takéto obdobie toto, a budete spasení, ...

#### 5. Zaujímame sa o názory tých, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom ocitli na „periférii“ nášho záujmu?

- Je to nezriedkavý problém, treba dávať podnety. Pasívny záujem – vypočujem, nereagujem, len zdvorilostné otázky. Aktívny záujem – často očakávame, aby vyšiel z ich strany. Chýba odvaha vyjsť zo seba.
- Ľahšie sa počúva názor blízkeho človeka, niekoho, kto zdieľa s nami rovnaké hodnoty. Ak je človek hodnotovo príliš vzdialený, nechceme počúvať jeho postoje a názory, nezaujímajú nás...

- Sme príliš zaneprázdnení a často aj neochotní pomôcť. Jednoduchšie je nám sa takýmto ľuďom vyhnúť.
- Radi si robíme predsudky pri vytváraní vzťahov. Najprv niektorých ľudí zaradíme na perifériu, ale keď ich lepšie spoznáme, tak ich z periférie preradíme. Zistíme, že bol to vlastne vnútorne bohatý človek a dobrý kamarát.
- Vytváraním blokov z našej strany. Bohu znemožňujeme vstúpiť do vzťahu s niektorým človekom. Pýtam sa: „Čo mi môže Pán povedať cez tohto človeka?“ Našou tendenciou je skôr zmeniť človeka, ako ho len vypočuť a pochopiť. Taktiež si vyberáme ľudí, ktorí nám vyhovujú.
- Obávam sa, že nie. Myslím, že ich nechávame na periférii.

## 6. K čomu nás môže pohnúť obraz Ježiša v evanjeliách, obzvlášť tam, kde sa On stáva blízkym a pozorným voči všetkým „vylúčeným“?

- Pohľad na iných ľudí inej národnosti, pohlavia, orientácie, náboženstva, ... má byť naplnený úctou k človeku, ktorý má svoju dôstojnosť.
- Ježiš je vzor počúvania. Pozýval, volal a zároveň rešpektoval slobodu. Ježišu tichý a pokorný srdcom, pretvor naše srdcia podľa tvojho srdca!
- Byť vnímavý a pripravený na potreby blížnych. Máme skúsenosť, že niekedy stačí vypočuť, mať záujem, neodsúdiť, prejaviť lásku a pochopenie. Kriticky však musíme uznať, že sa veľmi ťažko vychádza zo svojho komfortu ku konkrétnej pomoci...
- Potrebná je odvaha vykročiť...
- Je dôležité venovať druhému čas, vypočuť si ho (a vedome sa snažiť neradiť pri tom a nehodnotiť).
- Pridať sa ku komunitám/organizáciám, ktoré sa venujú ľuďom “na okraji”. (Lepšie je pomáhať komunitne než sa snažiť ako jednotlivec.)
- Dať im šancu, neodbiť, vypočuť, opýtať sa, čo potrebujú – vstúpiť do vzťahu s nimi – Ježiš a Samaritánka.

## 7. Počúvame aj kritické názory o Cirkvi od ľudí, ktorí nie sú kresťania alebo z akéhokoľvek dôvodu sa od Cirkvi dištancovali?

- Kritických názorov a škandálov v Cirkvi je dnes dosť. Tieto názory musíme s pokorou a bolesťou počúvať (sexuálne a finančné škandály, odchody kňazov...) Je to zlé svedectvo. Je však pravda, že niektoré médiá sú orientované proticirkevne.
- Odídení z Cirkvi: vnímame ich ako stále nespokojných, ktorí všetko kritizujú. Prevláda nezáujem o ich názory, .... mali by sme sa spýtať prečo odišli z Cirkvi.
- Sú aj takí, ktorí majú nejaké zranenie z Cirkvi. Takých treba počúvať a pomôcť im zahojiť zranenie. Možno zaujať postoj ospravedlnenia.
- Sú aj takí, ktorí vyjadrujú svoj názor, ale nechcú dialóg.
- Aj tí ktorí sú odmietnutí, aj cez nich môže Boh k nám hovoriť. Treba viesť s nimi dialóg, načúvať ich potrebám, vedieť prejaviť záujem o nich.
- Áno, ale s rezervou. Niekedy je ťažké počúvať názory ľudí, ktorí odišli z Cirkvi. Je dôležité sa s takými ľuďmi rozprávať, lebo im môžeme sprostredkovať pozitívny názor zvnútra Cirkvi a možno práve cez nás na nich môže pôsobiť Boh.

- Zamyslieť sa, či moje svedectvo života nedáva podnet kritike.

## 8. Aký priestor je poskytnutý v našej miestnej Cirkvi minoritám, zvlášť ľuďom zažívajúcim chudobu, sociálne vylúčenie?

- Cirkev sa aktívne angažuje v tejto oblasti vďaka charite, na ktorej činnosť môžeme prispievať.
- Ak nefunguje charita, je to často na osobnom prístupe kňaza – ku ktorému sa možno pripojiť.
- Na druhej strane postoj k žobrajúcim pri kostole – často negatívny (a mal by byť iný? Chýba jasné vyjadrenie od autorít).
- Sú skvelí ľudia, ktorí sa im venujú, či už miestne charity alebo centrá ako p. Kuffa, p. Gombitta a p. Môj osobný problém je, že to nie je práve ten náš štandard, že si žijeme svoj sen, vidíme svojho Boha, týmto všetkým zatlieskame, možno pošleme nejaké oblečenie alebo peniaze, ale bojíme sa vložiť prsty do rán.
- Vo farnosti – farská charita – snaha zaangažovať aj ľudí v núdzi do aktivít na pomoc im samým aj druhým.

## 9. Viem druhého počúvať, vypočuť bez predsudkov a bez pripravovania si vlastných obranných stratégií / odpovedí?

- Je to proces, na ktorom musíme veľa pracovať.
- Niekedy je to ťažké, zvlášť u tých najbližších, aby sme sa nepostavili hneď do obranných stratégií.
- Ale vekom sme viac otvorení na iné názory. Dokonca vieme aj zmeniť niektoré veci.
- Príkladom nám môže byť Svätý Otec František, ktorý druhého človeka počúva akoby celou svojou bytosťou. To je výsledkom pôsobenia Božej milosti.
- Môžeme ako Mária, najprv načúvať Božiemu hlasu, aby sme potom vedeli lepšie počúvať jeden druhého. Pomáha to predchádzať konfliktom.

## 10. Som otvorený pre iný názor a skúsenosť a som ochotný rozšíriť svoj pohľad na vec?

- Ide o neustály proces. Uznať niekoho, že vie viac, viac rozumie a aj sa vyzná býva pokorujúce, treba s tým bojovať. Vyžaduje reflexiu a sebazápor, keď trpezlivo počúvame to, s čím nesúhlasíme.
- Ak je to potrebné, tak zmeníme názor pod vplyvom druhých. ...
- Myslím, že áno, hoci to môže trochu bolieť.
- Potreba pracovať na sebe, na svojom obrátení a tým prispieť k zmene spoločnosti.
- Pýtať sa Boha: „Kde je moje miesto?“ Pritom hľadať nie moje, ale Božie predstavy.
- Je snaha vypočuť názor druhého, nemá zmysel protirečiť mu. Ak je to potrebné, tak nekonfliktne vyjadriť svoj názor. ...
- Požehnaním pre Cirkev je, že máme pápeža z Južnej Ameriky, ktorý sa na viaceré veci pozerá ináč ako duchovenstvo z Európy a učí nás tomu, aby sme boli otvorení na iný názor.